25.09.2015 г. / 10:23:17

Вяра

08.03 по еретическия, †23 февруари по православния календар - Свети свещеномъченик Поликарп Смирненски епископ. Свв. преподобни Зевин, Полихроний, Моисей и Дамиан. Свв. преподобни Иоан, Антиох, Антонин и Моисей

Житие и страдание на свети свещеномъченик Поликарп, епископ Смирненски († 167 г.)

Свети свещеномъченик Поликарп, епископ Смирненски. Фрагмент от стара стенопис. Косово, Сърбия

В град Смирна, който се намира в малоазийската област Иония, във времената на светите апостоли епископ бил свети Вукол. В дните на този епископ там живеела благочестива и бояща се от Бога вдовица на име Калиста. На нея се явил насън ангел Господен и ѝ заповядал да вземе при себе си

сираче, момчето Поликарп. Тъй като Калиста нямала деца, с радост взела момчето и го възпитавала в благочестие, като роден син. Когато той пораснал и дошъл в съвършен разум, вдовицата му предала всичко, което имала в дома си. Веднъж по това време ѝ се наложило да замине далеч, по едно дело за имениятa си, поради което доста дълго отсъствала. По време на отсъствието блаженият Поликарп, крайно милостив към бедните, започнал щедро да раздава на нямащите, сираците и вдовиците. Той давал хляб, вино, елей и всякаква храна на всички просещи, така че хранилищата на майка му се изпразнили. Когато Калиста се върнала, един от слугите започнал да се оплаква от Поликарп, че неразумно е разпръснал цялото имане и че сега в дома цари пълна бедност. Така клеветял той. Калиста силно се опечалила от това. Тя веднага се отправила към съкровищницата и намерила там всякакви богатства в голямо количество, понеже блаженият Поликарп се обърнал с молитва към Господа преди пристигането на Калиста:

- Господи, Боже мой - говорел той, - Ти напълни съдовете на Сарептската вдовица при Твоя пророк Илия, чуй ме в този час и направи така, че в името Христово да се напълнят всички хранилища на този дом.

И Господ в същия час чул молитвата и напълнил дома на благодетелката му с всякакви блага. Като видяла, че в дома ѝ сега има много повече от всичко необходимо, Калиста се разгневила на слугата, който се оплакал от обедняването, причинено от свети Поликарп. Тя мислела, че или слугата се надсмива, или че от ненавист е наклеветил момчето. Разсърдила се и поискала да го накаже. Но свети Поликарп го защитил, като казал на възпитателката си:

- Умолявам те, господарке, не наказвай другиго освен мене, по-добре мен накажи. Този слуга заслужава не наказание, а

похвала заради верността и предаността си към теб. Той ти каза цялата истина: наистина, у нас намаляха всички богатства и се изпразниха всички складове, понеже, като гледах гладуващите наши братя, просяци и бедни, им раздадох всичко и изчерпах всички запаси. Но те помолиха Бога и Той изпрати Своя ангел, който възпълни твоето имущество, за да можеш и ти, по обичая си, да оказваш щедра милостиня на нямащите.

Като слушала и гледала това Калиста, силно се удивлявала и от този момент започнала още по-усърдно да върши добрите си дела в блага вяра, раздавайки обилна милостиня. Тя обикнала още по-силно, като собствен син, свети Поликарп, като се удивлявала на добродетелите му. Накрая, като завършила богоугодно живота си, тя предала в ръцете на Господа душата си, оставяйки за наследник официално признатия си син, свети Поликарп. Блаженият раздал всичко на бедните, а сам започнал прилежно да се занимава с четене на божествените книги, като усърдно се предавал на богомислие и молитви. Прекарвал живота си в голямо въздържание и непорочно девство, работел неуморно ден и нощ на Господа, като с любов служел на болните, немощните и престарелите. Заради този му живот силно го обикнал Смирненският епископ Вукол. Той го направил отначало клирик, а след това дякон. Според свидетелствата на свети Пионий, който написал житието на блажения Поликарп, свети Вукол възложил на Поликарп задължението да проповядва словото Божие, понеже той се отличавал с благоразумие и красноречие. Така светият подвижник бил задължен да поучава народа както в църквата, така и на други места. Не само свети Вукол, но и светите апостоли Павел и Иоан Богослов с останалите Христови ученици обичали свети Поликарп. Той участвувал заедно с тях в пътешествията им, бил техен ученик, съобщник на трудовете им, подражател на живота им. Апостолите отново го

изпратили в Смирна при свети Вукол, който го ръкоположил за презвитер. Свети Поликарп написал много слова и послания, полезни за Христовата Църква, но повечето от съчиненията му били унищожени по време на гоненията, така че от тях останала само малка част. На свети епископ Вукол било предвъзвестено, че след смъртта му епископският престол трябва да заеме презвитерът Поликарп. Като умирал, свети Вукол взел дясната ръка на свети Поликарп и я положил на гърдите си, като му поръчал да пасе словесното стадо и с думите: “Слава на Тебе, Господи!” преминал с мир във вечния живот. Събраните на погребението на свети Вукол епископи посветили свети Поликарп. При това мнозина от тях се удостоили с чудни видения. Когато започнало посвещението в епископски сан, божествена светлина озарила всички, които били в църквата. Някои от достойните видели бяла гълъбица, която сияела като мълния и летяла около главата на свети Поликарп. На други светият подвижник се представил облечен като воин, опасан с воински пояс и въоръжен като за сражение. Други го видели в царска порфира със сияещо лице. На една девица той се показал значително по-висок, отколкото бил в действителност, при което дрехата на дясното му рамо била с червен цвят. Когато свети Поликарп преклонил колене за посвещението, видял пред себе си нозете на самия Христос Господ, Който невидимо присъствал. Така ръкоположеният от Самия Христос и Светия Дух Поликарп управлявал Божията Църква според постановленията на светите апостоли. Той понесъл много трудове, спасявайки човешките души, и извършил много дивни чудеса по време на своето епископство.

Веднъж на свети Поликарп се случило да бъде в един от градовете на Ионийска област - Теос, който се намирал край топлите води, наречени Леведия. Той се установил при епископа на този град, на име Дафин, за когото споменава свети Игнатий Богоносец, в посланието си до жителите на

Смирна. Като видял бедността и недоимъка в дома на този епископ, свети Поликарп се помолил на Бога да благослови дома му и от този час епископ Дафин не изпитвал повече недоимък. Нивите и лозята му, които до това време били неплодни, започнали да дават богат плод и необикновен урожай. Виното, което дотогава било в малко количество, светият с молитвата си увеличил до изобилие.

Веднъж, като се връщал в Смирна заедно със съпровождащия го дякон, свети Поликарп се отбил от пътя и влязъл в гостилницата. Било вечер и уморените пътници искали да починат. Като хапнали малко, светителят и спътникът му заспали. Но малко време продължил сънят им. В полунощ Господен ангел побутнал в хълбока Поликарп и му казал:

- Поликарп!

Светият попитал:

- Какво, Господи?

- Стани - казал ангелът - и излез незабавно от гостилницата, понеже тя ще се разруши: живеещите в тази гостилница не вярваха в Христа Бога и извършиха много беззакония.

Тогава светият станал и започнал да буди своя дякон, като му казал да стане. Дяконът, който преди това спял дълбоко, не искал да става и започнал да разубеждава светеца.

- Още не е преминал първият сън, свети отче, къде ще ходим. В постоянните си размишления за божествените писания сам не спиш и на другите не даваш да спят.

Като чул тези думи, свети Поликарп замълчал, но ангелът за втори път му се явил и му заповядал да излезе вън. Тогава светецът отново започнал да буди дякона, като му говорел, че

това здание трябва да се разруши, но дяконът отговарял:

- Аз вярвам в Бога и мисля, че това здание няма да рухне, докато ти, отче, се намираш в него.

Свети Поликарп казал:

- И аз вярвам в Бога, но не се надявам на това каменно здание.

Междувременно ангелът се явил за трети път и повторил същата заповед. Едва тогава епископът уговорил спътника си да излязат от гостилницата. Едвам излезли и зданието рухнало до основи, а всички, които били в него, загинали. Свети Поликарп, като се взирал в небето, се молел така:

- Господи, Боже Всесилни, Отче на Иисуса Христа, Твоя благословен Син! Ти си предвъзвестил на ниневитяните гибелта на града им чрез пророк Иона, но после си се умилостивил и си ги пощадил. Благославям те, понеже ни изведе чрез ангела Си от това здание и ни избави от внезапна смърт така, както изведе Лот от Содом. Ти постоянно пазиш рабите Си от всяко зло, Ти си благ и милостив во веки.

След пристигането им в Смирна у княза на този град, който не вярвал в Христа, веднъж през нощта нечист дух внезапно влязъл в един от слугите му. Той викал силно и вдигал голям шум, така че целият дом изпаднал в ужас. Върху всички обитатели на дома нападнал страх и трепет. С настъпването на деня в дома на княза дошла голяма група иудеи, които желаели да изгонят беса. Но обзетият от нечист дух се хвърлил срещу тях и те силно пострадали. Никой не можел да го надвие, никой не можел да се изплъзне от ръцете му. Тръгнали си оттам окървавени и едва живи. Бесноватият изпокъсал всичките им дрехи и изпохапал телата им. В този дом имало един християнин, който казал на княза:

- Господарю, ако заповядаш, ще извикам един човек, който лесно ще изцели твоя раб.

Когато князът се съгласил, слугата отишъл при свети Поликарп и го поканил. Блаженият още не бил влязъл в дома и бесът започнал да вика:

- Горко ми, тук идва Поликарп, ще бъда принуден да бягам оттук против волята си.

Когато светият дошъл, бесът веднага излязъл от болния. Като видял това, князът силно се удивил. След това чудо през нощта в Смирна избухнал пожар. Тъй като хората спели, огънят бързо се разпространил и обхванал голяма част от града. Както винаги става в такива случаи, вдигнал се голям шум и вопли, ужас обхванал народа. Всички се заловили да гасят огъня, но нищо не можели да направят. Огънят се усилвал все повече и повече. Появили се и иудеи, които започнали да заклинат огъня, но всичките им опити останали безрезултатни. Тогава князът си спомнил за свети Поликарп и казал на началниците си:

- Никой не може да спре пожара, освен учителят на християните, Поликарп, който неотдавна изгони беса от моя роб.

Като изпратили да го повикат, те го помолили да помогне на града, постигнат от такова нещастие.

Светият издигнал честните си ръце и веднага започнал да се моли, а огънят, като залят с вода, угаснал и пожарът стихнал. Като видели това чудо, хората започнали да мислят, че светецът е някой бог, но той започнал да проповядва пред всички единия Истинен Бог, Който е на небесата и Чийто раб е самият той. Мнозина повярвали и се присъединили към Църквата Христова.

Друг път се случило бездъждие, което продължило дълго време. Настанала суша, а след нея и глад. Тогава всички хора, заедно с княза и съветниците му, започнали да молят свети Поликарп да ги съжали и да изпроси дъжд за земята от своя Бог. Когато светият се помолил, веднага завалял силен дъжд и земята се напоила с влага. В тази година урожаят бил много по-добър, отколкото преди.

Чрез такива и много други чудеса, както и чрез изцеление на различни болни, като възлагал ръка, свети Поликарп обърнал мнозина към Господа Иисуса Христа. Ден след ден в Смирна се увеличавала Христовата Църква, а идолската вяра намалявала. Свети Ириней свидетелства, че Поликарп бил не само апостолски ученик и приятел и събеседник на мнозина, видели с очите си Христа, но и бил изпратен от апостолите в Азия, за да заеме след свети Вукол епископския престол в Смирна. “Него - казва свети Ириней - и ние видяхме по време на младостта си, когато той беше вече старец на преклонна възраст. Което сам беше научил от апостолите, на това научи и другите и предаде на Църквата само това, което беше истинно и нелъжливо.” За свети Поликарп свидетелствуват също и всички епископи на Асийската църква, които били след него, че той действително бил постоянен и верен поборник за правдата, не такъв, като Валентин, Маркион и всички ересеначалници, внесли в Христовата Църква толкова вредни заблуди. Блаженият Поликарп отвърнал мнозина от ереста на маркионитите и ги привел в истинската Църква и вяра, докато бил в Рим по времето на папа Анкита. Свети Поликарп явно проповядвал истината, която приел от апостолите. Между другото той разказвал и следното: когато бил в Ефес, ученикът на Господа, Иоан, дошъл веднъж в банята. Тук той видял еретика Херинт, който се къпел. Апостолът веднага излязъл от банята и уговарял другите, които били с него, да го последват, за да не би банята, в която се къпе врагът на Божията правда,

да се срути.

Веднъж свети Поликарп срещнал еретика Маркион. Последният му казал дръзко:

- Познай кои сме.

Поликарп отвърнал:

- Зная, че ти си първороден син на дявола.

И апостолите, и техните ученици така старателно пазели себе си от еретиците, че дори не искали да беседват с тези, които с хитрото си празнословие се опитвали да затъмнят истината. А свети Павел заповядва: “Страни от еретик, след като го посъветваш веднъж и дваж, знаейки, че такъв човек се е извратил и греши, като сам осъжда себе си”. Запазило се е и посланието на свети Поликарп до Филипяни, което било написано толкова дълбокомислено, че не можело да остане незабелязано от хората, които се грижат за спасението си и одобряват неговата вяра и проповед.”

Такъв е отзивът на свети Ириней за Поликарп.

След двадесет и две годишно царуване на Антонин, на престола се възкачил синът му Марк Аврелий, който делял властта заедно с брат си Луций. По това време в Асия било повдигнато силно гонение против християните. Тогава и свети Поликарп запечатал с кръвта си своето изповедание. За страданията и кончината на този праведен мъж намираме известия в посланието на Смирненската църква, където свети Поликарп заемал епископския престол. Съдържанието на това послание е следното:

“Смирненската църква - до църквата във Филомелия и до другите свети вселенски църкви, които се намират у различните народи: милосърдието, мирът и любовта на Бога-

Отца и на нашия Господ Иисус Христос да бъдат с вас. Ние ви написахме, братя, за свети Поликарп, който угаси огъня на гонението с проливането на своята кръв, и за другите мъченици. Много свети мъченици тогава показаха непобедимо мъжество, някои бяха бити в продължение на толкова дълго време, че ставите и жилите им бяха раздробени и се виждаха вътрешностите им; други бяха влачени по камъни и остри керемиди, но те претърпяха всички най-люти мъки, които мъчителят можеше да изобрети, с удивително спокойствие; трети бяха хвърляни на зверовете, за да ги изядат. И нечестивите дълбоко се изумяваха и силно се удивляваха, като виждаха пред себе си мъжественото страдание на светиите. Между другите страдалци, при Божията помощ, показа изключително мъжество един юноша, на име Германик: с безстрашно сърце, без да се колебае с ума си, той мъжествено излезе на смърт, която по природа е толкова страшна за всички. Дълго съдията го увещаваше да пощади младостта си и да не погубва с горчива смърт този сладостен живот. Но той, като видя пуснатите срещу него зверове, сам се хвърли срещу тях, като ги дразнеше, за да го разкъсат. Един човек от Фригия, на име Квинт, като видя зверовете и страшното мъчение, се изплаши и отпадна от спасението си, от което стана ясно, че той безразсъдно, не от чисто сърце, но поради лекомисие, като че гонен от внезапния порив на вятъра, е дошъл на съда на нечестивите и се е осмелил да предаде себе си на мъчение. Той послужи за пример на всички, че на такова велико дело, каквото е да предадеш себе си на мъки, не трябва да се отива без предпазливост. Като чу за тези мъчения, Поликарп узна, че невярващия в Христа елински народ, гледайки мъченията и другите страдалци, открито викал на съдията:

- Търси Поликарп, изтребвай тези безбожници.

Поликарп чу за това и макар да желаеше да остане в града,

докато не го заловят, като отстъпи на молбата на християните, излезе от града и се скри в едно селище, където през всички дни и нощи, по своя обичай, се молеше за църковния мир. Три дни преди да го хванат нечестивите, той видя насън, като че възглавницата му пламнала внезапно и изгоряла. Като стана, светият каза на тези, които бяха с него:

- Ще ме изгорят в огън заради Господа Иисуса Христа.

След три дни в това селище дойдоха изпратените от игемона да търсят Поликарп. Като хванаха две момчета, започнаха да ги бият, за да кажат къде се намира Поликарп, и те го показали. Макар и да можеше да избяга, той не пожела, като изрече:

- Да бъде волята на Господа - моя Бог.

Като чу слугите, които идваха за него, той сам излезе насреща с радостно лице и дружелюбно ги приветствува. Те не го бяха виждали преди и като гледаха посивелите му коси и старостта му, кротката и спокойна радост на благообразното му лице, се учудваха и казваха: “Трябваше ли толкова много да се трудим и стараем, за да намерим този старец?”

Поликарп заповядал веднага да приготвят за тях трапеза и ги поканил да ядат и пият, а за себе си помолил да му дадат един час за молитва. И започнал да се моли горещо на Бога, като възнасял благодарение за цялата Божия грижа за него, за малките и за големите благодеяния от дните на младостта му и предал на Бога светата Църква, разпръсната по целия свят. След дългата молитва пратениците качили стареца на магаре и го повели към град Смирна. Бил денят на Велика Събота. По пътя ги срещнали двама честни сенатори - Ирод и Никита, и като го качили при себе си в колесницата, го съветвали да се откаже само на думи от вярата си пред съда:

- Нима е толкова трудно да се каже: владико кесарю, ще принеса жертва? Иначе как ще се избавиш от смъртта?

Светият мълчал при тези думи. А когато те настоявали, той отвърнал:

- Никога няма да направя това, което ме съветвате.

Те се разсърдили и започнали да го укоряват, а след това го изхвърлили от колесницата. При падането старецът си повредил крака, но не се разтревожил за това. Когато го изправили пред съда, нечестивият народ закрещял, радвайки се, че светецът е хванат. А той чул гласа на нашия Господ от небесата:

- Бъди мъжествен, Поликарп, и се подвизавай великодушно!

Този глас чули и други от нашите (казва смиренското послание). Съдията го попитал:

- Ти ли си Поликарп?

- Аз съм - отговорил той.

- Пощади старостта си - говорел му съдията - и се отречи от Христа, поклони се на нашите богове.

Като говорел тези и подобни неща, съдията казал:

- Ела на себе си, Поликарп, и кажи: погуби безбожниците.

Тогава светият вдигнал очи към небето, посочил нечестивия народ и извикал към Бога:

- Погуби безбожните!

Съдията казал:

- Отречи се от Христа, поругай Го и ще те освободя.

- Осемдесет и шест години служа на Христа - отвърнал свети Поликарп - и Той не ми е направил никакво зло. Как мога да хуля с безчестни думи моя Цар, Който и досега ме запазва.

Съдията казал:

- Ще пусна срещу теб люти зверове.

- Пускай - отговарял Поликарп, - няма да заменя моето най-добро за най-лошото.

- Ще те предам на изгаряне - казал съдията.

- Ти ме заплашваш с огън, който може да се угаси, но нищо не знаеш за неугасващия огън, където во веки ще горят безбожните и неверните. Не се бави повече, но по-скоро прави това, което си замислил.

Тогава съдията заповядал на глашатая да обяви на народа, че Поликарп изповядва себе си за християнин. Като чули това, елините и иудеите високо завикали:

- Той е развратител на цяла Асия, той е баща на християните, той унищожава нашите богове, жив го изгори.

И народът настоял да изгорят светеца. Когато приготвили много дърва, той снел пояса си и започнал да сваля от себе си дрехите и се събул, а мъчителите приготвили железни окови и гвоздеи, за да го приковат, да не би някак да избегне огъня. Светият им казал:

- Не подобава да ме приковавате, понеже Този, Който ми дава търпение в огнения пламък, Той ще ми даде и мъжество, за да не се поместя от мястото или да се обърна на друга страна.

Тогава мъчителите не приковали, но само завързали и положили в огъня този побелял старец, подобно на най-добрия

овен от стадото, привързан като жертва, благоухание пред Бога. Свети Поликарп се молел, като казвал:

- Благодаря Ти, Господи, Боже, че си благоволил да ме причислиш към чина на Твоите мъченици и изповедници. Пия чашата на страданията на Твоя Христос и съм участник на Неговите страдания, за да бъда с Него и във възкресението за вечен живот. Приеми ме като приятна и благоугодна жертва пред очите Ти, която Ти Сам си предопределил и предвидил и днес я извърши истинският Бог, Когото славя и хваля, Тебе и Твоя Син, вечния Архиерей Иисус Христос. С Него и със Светия Дух подобава на Тебе всяка слава, чест и поклонение сега и винаги, и во веки веков, амин.

Като произнесъл “амин”, слугите запалили огъня. Когато дървата се разпалили и пламъкът се издигнал нависоко, станало чудо, което поразило всички: пламъкът, който обкръжавал светеца и се издигал над главата му, не го докосвал и не приближавал до него, а се отдръпвал и се съединявал високо над главата му. Свети Поликарп стоял сред огъня, който не изгарял тялото му. Ние усетихме силно благоухание, което излизаше от огъня, и което без сравнение превъзхождаше всякакви аромати - казват в посланието смирненци. Като гледали това, нечестивите започнали да викат на надзорника да се приближи и през огъня да убие с оръжието си светеца. Като се приближил, той пронизал светеца с дълго оръжие. От раната изтекла необичайно много кръв: като поток от извор тя изцяло угасила огъня. Цялото множество народ се удивило на това, като се убедило колко голяма е разликата между вярващите и невярващите. Поликарп беше изключителен мъж на нашето време, епископ на Смирненската съборна църква, идващ от апостолите и свят пророк: всичко, което казваше, се сбъдваше.

Тогава иудеите започнаха да молят съдията да не предава

тялото на Поликарп на християните.

- Те ще го считат за свой бог, както и Разпнатия - говорели те.

Не знаели, окаяните, че не може да бъде християните да отстъпят от Христа Господа, умрял на кръста за спасение на целия свят, и да считат някого другиго за бог: Нему, като на истинен Син Божий, ние въздаваме божествена чест, а Христовите подражатели и ученици, които пострадаха за Него от любов към Него, с любов ще приемем и искаме да подражаваме на тях в благочестието, а във вечната слава желаем да бъдем техни съпричастници.

По заповед на съдията, когото иудеите молили, стотникът предал тялото на Поликарп на огъня, по елинския обичай. Докато било живо, тялото на подвижника не пострадало от огъня, а след смъртта му се поддало на огнената сила. Ние, казват смирненци, събрахме костите му от пепелта, по-чисти от злато и много по-ценни от скъпоценни камъни, и ги съхранихме в подобаващо място, където с веселие ще празнуваме деня на страданието му както за спомен за пострадалия с такъв подвиг за Христа, така и за утвърждение на тези, които със същата смърт трябва да изповядат и прославят Христа, истинния наш Бог. Това ви изпратихме чрез брат Марк и когато го прочетете, изпратете това послание на останалите разпръснати братя, за да прославят и те Господа, Който ни показа толкова велик избраник измежду Своите раби, и Който и нас може да изпълни със Своята благодат и да ни въведе във вечното Си царство чрез Единородния Си Син Иисус Христос, Комуто е славата, честта и поклонението во веки, амин. Целувайте всички светии, а вас ви целуват тези, които са с нас, и Еварест, който написа това послание, ви приветства с целия си дом. Страданието си Поликарп завърши в седмия ден на майските календи, тоест на 25 април във

Велика Събота, в осмия час на деня при великия архиерей Филип, по време на игемонството на Тралиан, във вечното царство на Иисуса Христа. Желаем добро здраве на братята, които ходят с благовестие за словото на Иисуса Христа, с Когото слава на Бога за спасението на избраните светии; да бъдем и ние негови наследници в царството Христово. Това послание преписа Гай от учениците на свети Ириней, ученик на блажения Поликарп, от него преписа Сократ Коринтски, а аз, презвитер Пионий, приех всичко това от гореспосочените лица и го сверих с откровението, което имах от свети Поликарп, който ми се яви във видение. И написах, като обнових всичко, загладено от давността на времето, за да приеме и мен заедно с избраниците Си нашият Господ Иисус Христос в Своето небесно царство; Нему слава с Отца и Светия дух во веки веков. Амин.

Тропарь священномученика Поликарпа, епископа Смирнского

глас 4

И нравом причастник,/ и престолом наместник апостолом быв,/ деяние обрел еси, Богодохновенне,/ в видения восход. Сего ради, слово истины исправляя,/ и веры ради пострадал еси даже до крове,/ священномучениче Поликарпе,/ моли Христа Бога,/ спастися душам нашим.

Кондак священномученика Поликарпа

глас 1

Плоды словесныя Господеви принося,/ Поликарпе мудре, добродетелей жертвы,/ темже и от Бога достоин иерарх прославился еси. Сего ради днесь, просвещшеся твоими словесы,/ воспеваем твою достохвальную памятъ,// славяще Господа.

(Принесъл си словесни плодове на Господа, мъдри Поликарпе, и жертва на добродетел, и затова си бил прославен от Бога като достоен иерарх. Затова днес, просветили се от словата ти, възпяваме твоята достойна за похвала памет, славейки Господа.)

В памет на преподобните Зевин, Полихроний, Моисей и Дамиан (V в.)

Преподобният Зевин се подвизавал на една планина. Там той си направил жилище и целият му живот, до дълбока старост, преминал в монашески подвизи на това място. Жителите от околностите се обръщали за всичко към преподобния и получавали голяма полза от неговите непрестанни молитви. Достигнал до преклонна възраст, поради немощ той вече не можел да стои, но неотклонно продължавал, приведен на тояжката си, своя молитвен подвиг. Преподобният Зевин починал, след като живял във велики и богоугодни подвизи.

Преподобният Полихроний бил ученик на свети Зевин и подобно на восъка, който съхранява върху себе си образа на докосналия се до него печат, така и преподобният в живота си бил пълно отражение на добродетелите на своя учител. Той се уподобявал на него както в усърдното бодърстване, така и в търпението, и в молитвения подвиг. Преподобният не пожелал да сложи върху себе си вериги, тъй като нямал пример в живота на своя учител, но опасявайки се да не въведе някого в съблазън, вместо вериги носел на раменете си изтръгнат от земята корен от голям дъб, който бил толкова тежък, че не можел да бъде отместван от мястото му; така преподобният изнурявал своето тяло. За тези подвизи на преподобни Полихроний му бил даден дарът на чудотворство. Веднъж по време на суша той с молитва изпросил дъжд, а друг път

напълнил с елей празен каменен съд. След като извършил и множество други чудеса свети Полихроний отишъл при Господа.

Преподобните Моисей и Дамиан били ученици на свети Полихроний. Преподобният Моисей живял заедно със своя учител и усвоявал неговия добродетелен живот, подражавайки му във всичко. Преподобният Дамиан се отдалечил в една обител, на име Иера, и като намерил там празна килия, останал да живее в нея, подражавайки на живота на своя учител. В килията му нямало нищо друго, освен един неголям съд с малко леща, с която той се хранел. Такава велика полза получили тези преподобни от съжителството си със свети Полихроний и завършили своя живот в благочестие.

В памет на преподобните Иоан, Антиох, Антонин и Моисей (V в.)

От тези отци само свети Иоан е познавал и е бил ученик на преподобния Лимней, който е живял и се е подвизавал в околностите на Таргала. На брега на една река свети Иоан намерил хълм, лишен от растителност и открит за ветровете от всички страни, и там, без да има никакво жилище, той живял в подвизи двадесет и пет години. През цялото това време той се хранел само с хляб и сол, носел дрехи от овча кожа, а цялото му тяло било покрито с тежки железни вериги. Освен това той бил измъчван и от силните, постоянно жарещи лъчи на слънцето, но никога не отивал на сянка и не търсел прохлада. Веднъж някой от обичайните посетители на преподобния посадил на пътечката, водеща към него, бадемово дърво, но когато дървото пораснало и започнало да хвърля сянка, преподобният наредил да го отсекат, за да няма за него никъде прохлада. Сред такива подвизи преподобният отишъл при Господа.

Преподобният Моисей възпламенил любовта си към подвижническия живот, взимайки за пример свети Иоан, и се подвизавал подобно на него на върха на една планина, която се издигала над селище, наричано Рама.

Преподобният Антиох, бидейки вече на преклонна възраст, си изградил в едно пустинно място ограда и също се подвизавал, живеейки без подслон под открито небе. Близо до него се подвизавал и преподобният Антонин, също старец, който му подражавал във всичко: и в храната, и в облеклото, и в бодърстването, а също и във всекидневните и всенощни молитви. Нито преклонната възраст, нито естествената немощ на тази възраст не могли да надмогнат преподобните в търпеливото им понасяне на всички несгоди на подвижническия живот. Те се подвизавали, за да угодят на Бога, с такова усърдие, като че ли имали в себе си младежка сила. Сред такива подвизи те предали в мир душите си на Господа. В подвига на телесния пост те се трудили така, както се трудел и преподобни Иоан.

ЧЕТИ-МИНЕИТЕ

Творение на св. Поликарп:

Священномученик Поликарп Смирнский

Послание к Филиппийцам

Глава 1. Похвала филиппийским христианам за любовь к братьям-узникам и за твердость в вере.

Поликарп и с ним пресвитеры – Церкви Божией в Филиппах: милость и мир от Бога Вседержителя и Господа Иисуса Христа, Спасителя нашего, да умножится вам.

Я весьма сорадовался вам в Господе нашем Иисусе Христе о том, что приняли у себя образцы истинной любви, и как прилично было вам, проводили связанных священными узами, которые суть царское украшение для истинных избранников Бога и Господа нашего. Радуюсь также и тому, что твердый корень вашей веры, известный с первых времен, пребывает и доныне и приносит плоды, достойные Господа нашего Иисуса Христа, Который претерпел за грехи наши самую смерть, но Которого воскресил Бог, «расторгнув узы» ада (Деян.2:24). Вы, "не видев... Его, веруете, и, веруя.., радуетесь радостию неизреченною и преславною» (1Пет.1:8), – каковой многие желают достигнуть, – зная, что вы спасены благодатью, не делами (Еф.2:8–9), но по воле Божией чрез Иисуса Христа.

Глава 2. Увещание к добродетели.

Поэтому, "препоясавши чресла ваши» (1Пет.1:13; Еф.6:14), "служите Богу в страхе»: (Пс.2:11) и истине; оставив тщетное пустословие и заблуждение многих, веруйте в Того, «Который воскресил... из мертвых Господа нашего Иисуса Христа и даровал Ему славу" (1Пет.1:21) и престол одесную Себя, Которому все покорено небесное и земное, Которому все дышащее служит, Который придет Судией живых и мертвых и Которого кровь взыщет Бог от неверующих Ему. Воскресивший же Его из мертвых воскресит и нас, если будем исполнять волю Его, поступать по заповедям Его и любить то, что Он любит; если будем удаляться всякой неправды, любостяжания, сребролюбия, злоречия, лжесвидетельства, «не воздавая злом за зло», порицания за порицание (1Пет.3:9), удара за удар, проклятия за проклятие, и если будем помнить то, чему учил Господь, говоря: «не судите..., чтоб не быть вам судимыми» (Мф.7:1). Прощайте, и будет вам прощено (Лк.6:37; Мф.6:12, 14). Милуйте, чтобы вам быть помилованными. «Какою мерою мерите, /такою/: возмерится

вам» (Мф.7:2; Лк.6:38). И блаженны бедные и гонимые за правду, ибо их царствие Божие (Мф.5:3, 10; Лк.6:20).

Глава 3. Не по гордости пишу это. Павел – ваш учитель.

Это пишу вам, братья, о праведности не по собственному притязанию, но потому, что вы сами вызвали на то меня. Ибо ни мне, ни другому, подобно мне, нельзя достигнуть мудрости блаженного и славного Павла, который находясь у вас, пред лицом живших тогда людей, ревностно и твердо преподавал слово истины, и после, удалившись от вас, писал вам послания. Вникая в них, вы можете получить назидание в данной вам вере, которая "есть матерь всех нас» (Гал.4:26), за которою следует надежда и которой пришествует любовь к Богу, ко Христу и ближнему. Кто в них пребывает, тот исполнил заповедь правды. Ибо имеющий любовь далек от всякого греха.

Глава 4. Будем избегать сребролюбия, и вразумлять самих себя, жен и вдов.

Начало же "всех бед есть сребролюбие» (1Тим.6:10). Итак, зная, что «мы ничего не принесли в мир... и ничего не... вынесем /из него/" (1Тим.6:7), вооружимся оружиями правды, и будем сперва учить самих себя поступать по заповеди Господней; а потом учите и жен ваших, чтобы они пребывали в данной им вере, любви и чистоте, чтобы любили мужей своих со всею искренностью и всех других, равно со всем целомудрием, и детей будем воспитывать в страхе Божием; будем учить вдов, чтобы они здраво судили о вере Господней, предстательствовали непрестанно за всех, удалялись всякой клеветы, злоречия, лжесвидетельства, сребролюбия и всякого порока, и знали, что они – жертвенник Божий, что Бог все видит и от Него ничто не сокрыто, ни мысли, ни намерения, и никакие сокровенные чувствования сердца.

Глава 5. Обязанности диаконов, юношей и дев.

Таким образом зная, что Бог не бывает в посмеянии (Гал.6:7), мы должны поступать достойно заповеди Его и славы. Подобно и диаконы должны быть непорочны пред правдою, как служители Бога и Христа, а не человеков, не клеветники, не двоязычники, не сребролюбцы, воздержаны во всем, милосерды, старательны; должны поступать согласно с истиною Господа, Который сделался служителем всех, от Которого, если угодим Ему в нынешнем веке, получим и будущий, так как Он обещал нам, что воскресит нас из мертвых, и что если будем жить достойно Его и в Него веровать, будем и царствовать с Ним. Подобным образом и юноши должны быть непорочны во всем, преимущественно же заботиться о целомудрии и удерживать себя от всякого порока. Ибо хорошо отражать от себя мирские похоти, потому что всякая "похоть воюет... против духа» (1Пет.2:11), и «ни блудники..., ни сластолюбцы, ни мужеложники... Царствия Божия не наследуют» (1Кор. 6:9–10), так как и все делающие непотребства. Посему должно воздерживаться от всего этого, и покоряться пресвитерам и диаконам, как Богу и Христу, а девам жить с непорочною и чистою совестью.

Глава 6. Обязанности пресвитеров и общие обязанности.

Пресвитеры же должны быть благосердны, милостивы ко всем, обращать заблуждающихся, посещать всякого немощного, не пренебрегать вдов или нищего, всегда "стараться о добром... пред... Богом... и...человеками» (Рим.12:17; 2Кор.8:21), воздерживаться от всякого гнева, лицемерия, несправедливости в суде; удаляться от всякого сребролюбия, не быть легковерными к наговорам на кого-либо, жестокими на суде, зная, что все мы должники греха. И

потому, если молим Господа, чтоб Он простил нас, то и мы должны прощать. Ибо все мы находимся пред очами Господа и Бога; каждый из нас
должен "предстать... пред судилище Христово" и «каждый... за себя даст отчет» (Рим.14:10, 12). Итак, будем служить Ему со страхом и всяким благоговением, как Он заповедал Сам и благовествовавшие нам апостолы и пророки, предсказавшие пришествие Господа нашего. Будем ревностны в добре, будем удаляться от соблазнов, от лжебратьев и от тех, которые лицемерно носят на себе имя Господне и вводят в заблуждение людей легкомысленных.

Глава 7. Избегайте докетов и пребывайте в посте и молитве.

"Всякий,... кто не признает, что Иисус Христос пришел в плоти,... есть антихрист» (1Ин.4:3). Кто не признает свидетельства крестного, тот от диавола; и кто слова Господни будет толковать по собственным похотям и говорить, что нет ни воскресения, ни суда, тот первенец сатаны. Потому, оставив суетные и ложные учения многих, обратимся к преданному изначала слову;
будем "бодрствовать в молитвах» (1Пет.4:7), пребывать в постах; в молитвах будем просить всевидящего Бога "не ввести нас во искушение" (Мф.6:13), как сказал Господь: "дух бодр, но плоть... немощна» (Мф.26:41; Мк.14:38).

Глава 8. Пребывайте в надежде и терпении.

Будем непрестанно пребывать в нашей надежде и залоге правды нашей – Иисусе Христе, Который «грехи наши... вознес на Своем теле на древо". Который «не сделал... греха» и в устах у Которого не было лжи (1Пет.2:22, 24), и Который все претерпел ради нас, чтобы нам жить в Нем. Будем подражателями Его терпения; и если будем страдать за имя Его, прославим Его. Ибо такой образ Он представил нам в

Самом Себе, и мы уверовали этому.

Глава 9. Оказывайте терпение по примеру Игнатия и других.

Умоляю всех вас повиноваться слову правды и оказывать всякое терпение, как вы видели это своими очами не только в блаженном Игнатии, Зосиме и Руфе, но и в других из нас, и в самом Павле и прочих апостолах. Будьте уверены, что все они не вотще подвизались, но в вере и правде, и пребывают в подобающем им месте у Господа, с Которым и страдали. Ибо они не нынешний век возлюбили, но Того, Кто за нас умер и для нас был воскрешен Богом.

Глава 10. Увещание к добродетелям.

Стойте в этих добродетелях и следуйте примеру Господа: будьте тверды и непоколебимы в вере, храните братство во взаимной любви и единении истины, оказывайте друг другу кротость Господа, никого не презирая. Когда можете благотворить, не откладывайте этого, ибо милостыня избавляет от смерти (Тов.4:10, 12:9). Все будьте уступчивы друг другу, чтобы поведение ваше было безупречно среди язычников (1Пет.2:12), и таким образом и вы получили похвалу за свои добрые дела, и имя Господне не подверглось из-за вас хулению. Горе же тому, кем хулится имя Господне! Итак, всех учите умеренности и воздержанию, в котором, впрочем, вы и живете.

Глава 11. Скорблю за Валента; остерегайтесь любостяжания.

Я сильно опечалился из-за Валента, который некогда был у вас пресвитером, что он так забыл данный ему сан. Поэтому, умоляю вас – берегитесь любостяжания и будьте чисты и правдивы. Воздерживайтесь от всякого порока. Кто сам не

может воздержаться от этого, как он будет проповедовать о том другому? Кто предается любостяжанию, тот оскверняется идолослужением и достоин считаться в ряду язычников. Кто не знает суда Божия? Или "не знаем, что святые будут судить мир?» (1Кор.6:2), как учит Павел. Я, впрочем, ничего такого не заметил в вас и не слышал, – в вас, у которых подвизался блаженный Павел, и о которых он с похвалою отзывается вначале своего послания. Вами он хвалится во всех Церквах, какие только познали в то время Бога, а мы еще не знали Его. Итак, я весьма скорблю, братья, о Валенте и его жене: дай Бог им истинно покаяться! А вы будьте благоразумны в этом; и не почитайте их за врагов (2Сол.3:15), но старайтесь исправить их, как члены страждущие и заблудшие, чтобы здраво было все тело ваше. Поступая так, вы сами себя назидаете (1Кор.12:25–26).

Глава 12. Простите его. Бог наградит вас за добродетели. Молитесь за всех, даже за врагов.

Я уверен, что вы хорошо изучили священное Писание и нет в нем ничего для вас неизвестного: а я не достиг этого. Но знаю, что в Писании сказано: "гневайтесь и не согрешайте» (Пс.4:5), и – «да не зайдет солнце в гневе вашем» (Еф.4:26). Блажен, кто помнит это, – что, я уверен, и делаете вы. Бог же и Отец Господа нашего Иисуса Христа и Сам Вечный Первосвященник, Сын Божий Иисус Христос, да утвердит вас в вере и истине, во всякой кротости и незлобии, терпении и великодушии, воздержании и целомудрии; и да даст вам жребий и часть среди Своих святых, и нам с вами и всем, которые живут под небом и имеют уверовать в Господа нашего Иисуса Христа и Его Отца, воскресившего Его из мертвых. Молитесь за всех святых. Молитесь также за царей, за власти и князей, даже за преследующих и ненавидящих вас и за врагов креста, чтобы плод вашей веры был явен для всех, и сами вы были совершенны.

Глава 13. Я передал ваши послания антиохийцам. Посылаю вам послания Игнатия.

Писали мне вы и Игнатий, что, если кто от нас отправится в Сирию, доставил бы он туда и письма от вас. Это я исполню, когда найду благоприятный случай, – или сам, или чрез того, кого отправлю, чтобы он был послом вместе и с вашей стороны. Послания Игнатия, присланные им к нам, и другие, сколько их есть у нас, мы отправили к вам, согласно вашему требованию: они приложены при этом самом послании нашем. Вы можете получить из них великую пользу. Ибо они содержат в себе веру, терпение и всякое назидание в Господе нашем. Что вы узнаете верного о самом Игнатии и его спутниках, – сообщите нам.

Глава 14. Хвалю вам Кресцента.

Это написал я вам чрез Кресцента, которого я прежде хвалил вам и теперь хвалю. Он жил у нас неукоризненно, – надеюсь, что и у вас будет также. Примите и сестру его с честью, когда она придет к вам. Будьте невредимы чрез Господа Иисуса Христа. Благодать Его да со всеми вами. Аминь.

{{_LINK1_}}

buditeli.info © 2017